DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

22. december 2008 *

I sag C-333/07,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af cour administrative d'appel de Lyon (Frankrig) ved afgørelse af 12. juli 2007, indgået til Domstolen den 17. juli 2007, i sagen:

Société Régie Networks

mod

Direction de contrôle fiscal Rhône-Alpes Bourgogne,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, afdelingsformændene P. Jann, C.W. A. Timmermans (refererende dommer), K. Lenaerts, A. Ó Caoimh og J.-C. Bonichot samt dommerne K. Schiemann, P. Kūris, E. Juhász, L. Bay Larsen og P. Lindh,

* Processprog: fransk.

generaladvokat: J. Kokott
justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 30. april 2008,

efter at der er indgivet indlæg af:

— société Régie Networks ved avocats B. Geneste og C. Medina

— den franske regering ved G. de Bergues og B. Messmer, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J.-P. Keppenne og B. Martenczuk, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 26. juni 2008,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører gyldigheden af Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers beslutning af 10. november 1997 om ikke at rejse indsigelse mod ændringen af en støtteordning til fordel for lokale radiostationer (statsstøttesag N 679/97 — Frankrig) (herefter »den omtvistede beslutning«), hvorom der blev offentliggjort et resumé i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (EFT 1999 C 120, s. 2).

2 Anmodningen er indgivet i forbindelse med en sag anlagt af det efter fransk ret stiftede selskab Régie Networks (herefter »Régie Networks«) med påstand om tilbagebetaling af det beløb, selskabet havde betalt i 2001, i form af den skattelignende afgift af reklame udsendt via radio og tv.

Retsforskrifter

3 Artikel 80 i lov nr. 86-1067 af 30. september 1986 om kommunikationsfrihed (JORF af 1.10.1986, s. 11755), som ændret ved artikel 25 i lov nr. 89-25 af 17. januar 1989 (JORF

af 18.1.1989, s. 728) og artikel 27 i lov nr. 90-1170 af 29. december 1990 (JORF af 30.12.1990, s. 16439), bestemmer:

»Til radiofonitjenester, hvis kommercielle ressourcer, hidrørende fra meddelelser udsendt over radioen og med karakter af reklame for mærker eller sponsorer, er mindre end 20% af deres samlede omsætning, ydes støtte efter de nærmere bestemmelser, som fastsættes ved dekret efter høring af Conseil d'État.

Til finansiering af denne støtte opkræves en afgift af indtægterne fra reklame udsendt via radio og tv.

Vederlag, som radiofonitjenester modtager i forbindelse med meddelelser til fordel for kollektive eller almennyttige foranstaltninger, tages ikke i betragtning ved bestemmelsen af det i denne artikels stk. 1 nævnte loft.«

4 Artikel 1 i dekret nr. 97-1263 af 29. december 1997 om indførelse af en skattelignende afgift til fordel for en fond til støtte for radiofoni (JORF af 30.12.1997, s. 19194) bestemmer:

»Med virkning pr. 1. januar 1998 og for en periode på fem år indføres en skattelignende afgift af reklame udsendt via radio og tv [(herefter »reklameafgiften«)] til finansiering af en støttefond til fordel for indehavere af en tilladelse til at udbyde radiofonitjenester, hvis kommercielle ressourcer, hidrørende fra meddelelser udsendt over radioen og med karakter af reklame for mærker eller sponsorer, er mindre end 20% af deres samlede omsætning.

Denne afgift har til formål at fremme radiofoni.«

5 Dekretets artikel 2 bestemmer:

»Afgiften beregnes på grundlag af de beløb, uden mæglerkommission og uden merværdiafgift, som betales af annoncørerne for udsendelse af deres reklamemeddelelser på fransk område.

Afgiftspligtige er personer, der driver virksomhed med disse reklamemeddelelser.

Afgiftssatsen fastsættes ved fælles beslutning af budgetministeren og kommunikationsministeren på grundlag af de afgiftspligtiges kvartalsindtægter, idet der gælder følgende lofter:

[…]«

6 Det fremgår af dekretets artikel 3, at afgiftens nettoprovenu overføres til en fond til støtte for radiofoni (herefter »FSER«), der føres som en særlig konto i Institut national de l'audiovisuels regnskaber.

7 Dekretets artikel 4 bestemmer, at afgiften beregnes, fastsættes og opkræves af generaldirektoratet for skatter på vegne af FSER efter de bestemmelser og med de garantier og sanktioner, der gælder for merværdiafgift.

8 Artikel 7-20 i dekret nr. 97-1263 indeholder bestemmelser om den støtte, som Institut national de l'audiovisuel betaler, og som finansieres af det til FSER overførte nettoprovenu af reklameafgiften.

9 Modtagerne af denne støtte har bevilling til at udbyde radiofonitjenester som omhandlet i dekretets artikel 1 (herefter »de lokale radiostationer«).

10 I henhold til dekretets artikel 7 tildeles støtten inden for rammerne af de disponible midler af et udvalg, hvis sammensætning og forretningsorden er reguleret i denne artikel samt i dekretets artikel 8-11 (herefter »FSER-udvalget«).

11 Dekret nr. 97-1263 indeholder tre former for støtte (herefter »radiofonistøtten«).

12 Det drejer sig for det første om startstøtte, hvis tildelingsbetingelser er fastsat i dekretets artikel 12 og 13. Denne støtte, som er begrænset til 100 000 FRF, tildeles lokale radiostationer med nye tilladelser på grundlag af det ansøgningsmateriale, som denne station indgiver.

13 Dernæst drejer det sig om udstyrsstøtte, hvis nærmere betingelser er fastsat i dekretets artikel 14. Denne støtte, som tildeles lokale radiostationer på grundlag af det ansøgningsmateriale, denne station indgiver, kan tidligst ydes fem år efter tildeling af startstøtte, og den kan kun ydes én gang i en femårsperiode. Beløbet må ikke overstige 50% af det investerede beløb og er endvidere begrænset til maksimalt 100 000 FRF.

14 Endelig drejer det sig om en årlig driftsstøtte, hvis tildelingsbetingelser er fastsat i dekretets artikel 16 og 17.

15 Artikel 17, stk. 1, i dekret nr. 97-1263 bestemmer:

»Den årlige driftsstøtte fastsættes på grundlag af en satstabel, udarbejdet af [FSER-]udvalget med udgangspunkt i indtægterne fra den pågældende stations normale løbende drift inden fradrag af udgifterne til reklamevirksomhed. Støtten offentliggøres.«

16 Artikel 17, stk. 2, bestemmer, at dette beløb kan forhøjes med 60% i forhold til indsatsen for at sprede de økonomiske midler, der er direkte forbundet med radiofonivirksomheden, foranstaltninger til at sikre videreuddannelse af personalet i den pågældende tjeneste, foranstaltninger inden for uddannelse og kultur, deltagelse i fælles foranstaltninger på programområdet samt indsatsen inden for social kommunikation på lokalt plan og integration.

17 Radiofonistøtten, som blev indført ved dekret nr. 97-1263, og som finder anvendelse i hovedsagen, efterfulgte den støtte, der blev indført fra den 1. januar 1983 ved forskellige tidligere dekreter, først for en indledende periode på to år, derefter for perioder på fem år.

18 Radiofonistøtten, som har hjemmel i artikel 302a KD i lov om indkomstskat, indført ved artikel 47 i lov nr. 2002-1575 af 30. december 2002, finansloven for 2003 (JORF af 31.12.2002, s. 22025), efterfulgte den støtte, der blev indført ved dekret nr. 97-1263 fra den 1. januar 2003, for en tidsubegrænset periode.

19 Denne nye ordning blev ændret fra den 1. juli 2003 ved artikel 22 i lov nr. 2003-709 af 1. august 2003 om mæcenater, foreninger og fonde (JORF af 2.8.2003, s. 13277).

20 Artikel 302a KD, stk. 2, i lov om indkomstskat, som ændret ved denne lov, bestemmer:

»Afgiften beregnes på grundlag af de beløb, uden mæglerkommission og uden merværdiafgift, som betales af annoncørerne til virksomhederne for udsendelse og spredning af annoncørernes reklamemeddelelser fra det franske område.

[…]«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

Kommissionens beslutninger vedrørende de successive ordninger om radiofonistøtte

21 Kommissionen underrettede ved beslutning af 1. marts 1990 om støtte N 19/90 de franske myndigheder om, at den ikke havde nogen indsigelser mod indførelsen af den radiofonistøtte, som disse myndigheder havde anmeldt i overensstemmelse med EØF-traktatens artikel 93, stk. 3 (senere EF-traktatens artikel 93, stk. 3, efter ændring nu artikel 88, stk. 3, EF).

22 Ved beslutning af 16. september 1992 om støtte N 359/92 rejste Kommissionen heller ingen indsigelser for så vidt angår udkastet til dekret om ændring af den radiofonistøtte, som var genstand for dens tidligere beslutning, og som de franske myndigheder havde anmeldt i overensstemmelse med EØF-traktatens artikel 93, stk. 3.

23 I denne anden beslutning fastslog Kommissionen, at konkurrencen og samhandelen inden for Fællesskabet, navnlig henset til støttemodtagernes karakteristika (små radiostationer med lokale lyttere), ikke syntes at være påvirket i et omfang, der strider mod den fælles interesse. En undtagelse fra forbuddet mod statsstøtte kunne således begrundes med den fortsatte tilstedeværelse af de almennyttige formål, der forfølges med en sådan ordning.

24 Endvidere underrettede Kommissionen med den omtvistede beslutning de franske myndigheder om, at den ikke ville rejse indsigelser mod udkastet til dekretet om ændring af den radiofonistøtte, der tidligere var blevet godkendt, og som de franske

myndigheder havde anmeldt i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3. Dette udkast blev efterfølgende dekret nr. 97-1263.

25 I denne beslutning fandt Kommissionen, at da de budgetmidler, der var forbundet med den berørte støtte, ikke var steget, og da støttemodtagerne var radiostationer med lokale lyttere, syntes samhandelen inden for Fællesskabet ikke at være påvirket i et omfang, der strider mod den fælles interesse. En undtagelse fra forbuddet mod statsstøtte kunne således begrundes med den fortsatte tilstedeværelse af de almennyttige formål, der forfølges med en sådan ordning.

26 Endelig rejste Kommissionen i beslutning af 28. juli 2003 om støtte NN 42/03 (tidligere støtte N 725/02) ingen indsigelser mod forslaget til lov om ændring af radiofonistøtten, som tidligere, i successive udformninger, var blevet godkendt med de tre ovennævnte beslutninger, som de franske myndigheder havde anmeldt i henhold til artikel 88, stk. 3, EF. Den således ændrede ordning er fremover omfattet af artikel 302a KD, stk. 2, i lov om indkomstskat, som ændret ved lov nr. 2003-709.

27 I sidstnævnte beslutning anførte Kommissionen, at den reklameafgift, som finansierer den berørte støtte, betales af reklamevirksomheder og ikke individuelle annoncører. Desuden er afgiften ikke angivet på annoncørernes regninger.

28 Kommissionen har endvidere fastslået, at afgiften kun skal betales af reklamevirksomheder etableret på fransk område, og at der følgelig ikke opkræves nogen afgifter af udsendelse på fransk område af reklamemeddelelser fra udlandet.

29 Tillige har Kommissionen taget i betragtning, at reklamevirksomheder, der er etableret på fransk område, og som udelukkende sender til udlandet, omvendt skal betale afgiften, som således er i overensstemmelse med fællesskabsbestemmelserne vedrørende skattelignende afgifter til finansiering af en støtteordning.

30 Hertil kommer, at Kommissionen bl.a. har vurderet, at da modtagerne af den berørte støtte er ikke-kommercielle radioer på rent lokalt niveau, forfølger ordningen et almennyttigt formål, idet den opretholder mediernes mangfoldighed på lokalt plan, og idet den deraf følgende påvirkning af samhandelen inden for Fællesskabet er svag.

31 Følgelig fastslog Kommissionen, at ordningen, som letter udviklingen af foreningsbaseret radio og ikke påvirker samhandelen inden for Fællesskabet i et omfang, der strider mod den fælles interesse, udgør støtte, som er forenelig med det fælles marked i henhold til artikel 87, stk. 3, litra c), EF.

Sagens faktiske omstændigheder

32 Sagens faktiske omstændigheder, som de er beskrevet i forelæggelsesafgørelsen, kan sammenfattes som følger.

33 Régie Networks, der markedsfører reklameplads på NRJ GROUP's lokale frekvenser, betalte for året 2001 et beløb på 152 524 EUR i reklameafgifter.

34 Selskabet krævede efterfølgende dette beløb tilbagebetalt af de lokale skattemyndigheder. Klagen blev afvist stiltiende, da der ikke blev truffet afgørelse inden for den forskriftsmæssige frist, hvorfor selskabet anlagde sag for tribunal administratif de Lyon.

35 Ved dom af 25. april 2006 frifandt denne retsinstans sagsøgte i den af Régie Networks anlagte sag. Selskabet iværksatte dernæst appel for cour administrative d'appel de Lyon.

36 Régie Networks gjorde for den forelæggende ret for det første gældende, at den omtvistede beslutning er ugyldig, da den er utilstrækkeligt begrundet.

37 Dels begrundes det ikke gyldigt i denne beslutning, at den berørte støtteordning er omfattet af en af de i EF-traktaten fastsatte undtagelseskategorier. Dels har Kommissionen i beslutningen undladt at undersøge, om metoden til finansiering af ordningen, dvs. reklameafgifter, er forenelig med traktaten, og den har undladt udtrykkeligt at begrunde bedømmelsen heraf, selv om det følger af Domstolens praksis, at en sådan undersøgelse er uomgængelig i forbindelse med bedømmelsen af en støttes forenelighed. Régie Networks har i den forbindelse henvist til dom af 21. oktober 2003, van Calster m.fl. (forenede sager C-261/01 og C-262/01, Sml. I, s. 12249).

38 For det andet har Régie Networks anført, at den omtvistede beslutning er behæftet med en retlig fejl. Reklameafgiften er uforenelig med det fælles marked, med den begrundelse — som Kommissionen i øvrigt har taget i betragtning i beslutningen af 28. juli 2003, der er omtalt i denne doms præmis 26-31 — at indførte varer og

tjenesteydelser i henhold til Domstolens faste praksis skal fritages fra enhver afgift, der anvendes til at finansiere en støtteordning, som kun omfatter nationale virksomheder.

39 For det tredje har Régie Networks gjort gældende, at den omtvistede beslutning er genstand for en fejlagtig bedømmelse af de faktiske omstændigheder, eftersom Kommissionen, i strid med kendsgerningerne, fastslog, at budgetmidlerne vedrørende den berørte støtteordning ikke steg.

40 Régie Networks har på denne baggrund konkluderet, at såfremt Domstolen skulle kende den omtvistede beslutning ugyldig, er støtteordningen, hvis gennemførelse blev godkendt i beslutningen, grundlæggende ulovlig, og at denne ulovlighed indebærer, at finansieringen af ordningen er ulovlig.

41 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at Régie Networks tre anbringender rejser alvorlige vanskeligheder, som anfægter gyldigheden af den omtvistede beslutning.

42 På denne baggrund har cour administrative d'appel de Lyon besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»[Er den omtvistede beslutning gyldig], henset til begrundelsen, henset til spørgsmålet om foreneligheden med traktaten af finansieringsmåden for støtte til radiofoni, indført

for perioden 1998-2002, og henset til argumentet om, at der ikke forelå nogen stigning i budgetmidlerne vedrørende ordningen for den omtvistede støtte[?]«

Om det præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

43 Kommissionen er af den opfattelse, at det er ufornødent, at Domstolen træffer afgørelse om den forelæggende rets spørgsmål om gyldigheden af den omtvistede beslutning, eftersom spørgsmålet ingen forbindelse har med hovedsagens genstand, der angår reklameafgiftens lovlighed.

44 Ifølge Kommissionen er denne afgift ikke omfattet af anvendelsesområdet for traktatens bestemmelser om statsstøtte. Når den støtte, der er udbetalt i henhold til ordningen om radiofonistøtte, er uafhængig af det afgiftsprovenu, som anvendes til at finansiere støtten, idet kriterierne for fastsættelsen af støttens størrelse ingen forbindelse har med størrelsen af afgiftsprovenuet, udgør afgiften nemlig ikke en integrerende del af ordningen. Kommissionen har i den forbindelse henvist til præmis 40 i dom af 27. oktober 2005, Distribution Casino France m.fl. (forenede sager C-266/04 — C-270/04, C-276/04 og C-321/04 — C-325/04, Sml. I, s. 9481).

45 Der kan ikke gives medhold i denne indsigelse.

46 Det følger af fast retspraksis, at der foreligger en formodning for, at de spørgsmål om en fortolkning af fællesskabsretten, som den nationale ret har stillet på det retlige og faktiske grundlag, som den har fastlagt inden for sit ansvarsområde, er relevante, hvorfor det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve rigtigheden heraf. Domstolen kan kun afvise en anmodning fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af fællesskabsretten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. i denne retning dom af 7.6.2007, forenede sager C-222/05 — C-225/05, van der Weerd m.fl., Sml. I, s. 4233, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis).

47 Domstolen kan navnlig beslutte ikke at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national ret om gyldigheden af en fællesskabsretsakt, når det klart fremgår, at den ønskede vurdering savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand (jfr. bl.a. dom af 10.1.2006, sag C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze m.fl. Sml. I, s. 289, præmis 75 og den deri nævnte retspraksis).

48 I forbindelse med bedømmelsen af formaliteten af den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse er det tilstrækkeligt at fastslå, at det som udgangspunkt ikke kan udelukkes, at der foreligger en forbindelse mellem det præjudicielle spørgsmål vedrørende gyldigheden af den omtvistede beslutning, som blev vedtaget i henhold til traktatens bestemmelser om statsstøtte, og tvisten i hovedsagen angående en påstand nedlagt af Régie Networks om tilbagebetaling af de beløb, der blev betalt for året 2001 i reklameafgifter, og som kræver en bedømmelse af lovligheden af denne afgift.

49 Det er nemlig i det mindste ikke åbenbart, at afgiften ikke udgør en integrerende del af radiofonistøtten.

50 I denne fase af behandlingen af det præjudicielle spørgsmål er det tilstrækkeligt at anføre, at det modsatte formentlig er tilfældet, eftersom det i den nationale lovgivning udtrykkeligt er fastsat, at provenuet af reklameafgiften skal forsyne FSER, som tjener til finansiering af støtten.

51 Selv om det umiddelbart kan hævdes, at der foreligger en sådan tilknytning mellem afgiften og den støtte, som afgiften er indført for at finansiere, kan det ikke udelukkes, at afgiftens ulovlighed kan indebære, at det fastslås, at den omtvistede beslutning eventuelt er ugyldig, hvilket vil medføre en forpligtelse til at tilbagebetale de beløb, der er betalt i afgift.

52 Herefter følger det ikke, i det mindste ikke åbenbart, at anmodningen om en bedømmelse af den omtvistede beslutnings gyldighed ikke har nogen forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand.

53 Kommissionen har endvidere gjort indsigelser mod en realitetsbehandling af det præjudicielle spørgsmål, da det ikke nødvendigvis følger af en eventuel præjudiciel dom om ugyldighed af den omtvistede beslutning, at den berørte afgift er ulovlig og derfor skal tilbagebetales.

54 Ifølge Kommissionen vil den nationale ret, henset til Kommissionens enekompetence til at afgøre, om en statsstøtte er forenelig med det fælles marked, kun kunne pålægge tilbagebetaling af en afgift, der finansierer en af Kommissionen godkendt støtte, såfremt den ugyldighed, der fastslås, er af en sådan art, at støtten, selv i tilfælde af en ny beslutning, kun kan erklæres uforenelig med det fælles marked.

55 Der kan heller ikke gives medhold i denne indsigelse.

56 Det er ganske vist korrekt, at selv om Kommissionen, efter en eventuel præjudiciel dom, der kender den omtvistede beslutning ugyldig, vedtager en ny beslutning, indebærer denne beslutning ikke nødvendigvis, at reklameafgiften skal anses for ulovlig, eftersom den nye beslutning igen kan være positiv.

57 Imidlertid kan det ikke af denne ene omstændighed konkluderes at være åbenbart, at den ønskede bedømmelse af gyldigheden af den omtvistede beslutning ikke har nogen forbindelse med hovedsagens genstand, og at den bedømmelse, som den nationale ret har foretaget af relevansen af og behovet for en præjudiciel forelæggelse, følgelig kan anfægtes af Domstolen.

58 Tværtimod må det antages, at såfremt den omtvistede beslutning rent faktisk kendes ugyldig, kan Domstolens besvarelse absolut være nyttig og relevant for afgørelsen af tvisten i hovedsagen, da den forpligter Kommissionen til at foretage en ny undersøgelse af den i hovedsagen omhandlede støtteordning.

59 Det kan desuden ikke — især i det omfang, visse af Régie Networks klagepunkter vedrører aspekter ved denne ordning, som Kommissionen endnu ikke har undersøgt, og som kan indebære, at ordningen er uforenelig med det fælles marked — udelukkes, at Kommissionen efter en sådan fornyet undersøgelse konkluderer, at ordningen ganske rigtigt er uforenelig med det fælles marked, hvilket, som allerede anført i denne doms præmis 51, kan medføre, at reklameafgiften er ulovlig, og følgelig en forpligtelse til at tilbagebetale de betalte afgiftsbeløb.

60 Følgelig kan den formodning om relevans, som anmodninger om præjudicielle afgørelser er omfattet af, ikke tilbagevises af Kommissionens indsigelser (jf. analogt bl.a. dommen i sagen van der Weerd m.fl., præmis 22 og 23).

61 Heraf følger, at det præjudicielle spørgsmål skal antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

Om den omtvistede beslutnings gyldighed med hensyn til begrundelsespligten

62 Med spørgsmålet — for så vidt som det vedrører gyldigheden af den omtvistede beslutning, henset til begrundelsen — ønsker den forelæggende ret oplyst fra Domstolen, om denne beslutning skal anses for ugyldig dels på grund af en utilstrækkelig begrundelse, eftersom beslutningen ikke gyldigt begrunder, at den berørte støtteordning henhører under en af undtagelseskategorierne i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, dels fordi Kommissionen i denne beslutning har undladt at undersøge, om metoden til finansiering af støtteordningen, dvs. reklameafgiften, er forenelig med traktaten, samt udtrykkeligt at begrunde sin bedømmelse heraf.

63 Det fremgår af fast retspraksis, at den begrundelse, som kræves i henhold til EF-traktatens artikel 190 (nu artikel 253 EF), skal tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret. Begrundelseskravet skal bedømmes på grundlag af den konkrete sags omstændigheder, navnlig indholdet af retsakten, indholdet af de anførte

grunde samt den interesse, som retsaktens adressater samt andre, der må anses for umiddelbart og individuelt berørt af retsakten, kan have i begrundelsen. Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de faktiske og retlige elementer, da spørgsmålet, om en beslutnings begrundelse opfylder kravene efter EF-traktatens artikel 190, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes i forhold til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (jf. bl.a. dom af 15.4.2008, sag C-390/06, Nuova Agricast, Sml. I, s. 2577, præmis 79, og af 1.7.2008, forenede sager C-341/06 P og C-342/06 P, Chronopost og La Poste mod UFEX m.fl., Sml. I, s. 4777, præmis 88 og den deri nævnte retspraksis).

64 Hvad for det første angår karakteren af den pågældende retsakt blev den omtvistede beslutning vedtaget ved udløbet af den indledende undersøgelse af støtten i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3, der alene har til formål at gøre det muligt for Kommissionen at danne sig en første opfattelse af, om den pågældende støtte er delvis eller fuldt ud forenelig med fællesmarkedet, uden at der indledes en formel undersøgelsesprocedure som omhandlet i artikel 93, stk. 2, hvilken bestemmelse har til formål at give Kommissionen mulighed for at opnå fuldstændige oplysninger om alle støttens momenter (jf. i denne retning bl.a. Nuova Agricast-dommen, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).

65 En sådan beslutning, som træffes med kort varsel, skal kun indeholde en angivelse af grundene til, at Kommissionen finder, at bedømmelsen af, om den pågældende støtte er forenelig med fællesmarkedet, ikke giver anledning til alvorlige vanskeligheder (dom af 15.6.1993, sag C-225/91, Matra mod Kommissionen, Sml. I, s. 3203, præmis 48).

66 Hvad dernæst angår den sammenhæng, hvori den omtvistede beslutning indgår, blev beslutningen som anført i denne doms præmis 21-23 vedtaget efter to andre positive beslutninger vedrørende tidligere ordninger om radiofonistøtte, der i det væsentlige var

identiske med den ordning, som var genstand for den omtvistede beslutning, og som ligeledes var blevet anmeldt forudgående til Kommissionen af de franske myndigheder. Den omtvistede beslutning henviser desuden udtrykkeligt til undersøgelsen og til Kommissionens godkendelse af den støtteordning, der gik forud for den ordning, som er genstand for denne beslutning, og som beslutningen skulle erstatte.

67 Dette forhold berettigede endvidere den kortfattede begrundelse for den omtvistede beslutning.

68 Efter disse præciseringer skal der foretages en undersøgelse af de særlige klagepunkter mod denne beslutning, der vedrører tilsidesættelsen af begrundelsespligten.

69 Beslutningen er begrundet ud fra den betragtning, at »da budgetmidlerne vedrørende den berørte støtte ikke er steget, og da støttemodtagerne er radiostationer med lokale lyttere, synes samhandelen inden for Fællesskabet ikke at være påvirket i et omfang i strid med den fælles interesse […], hvorfor en undtagelse fra forbuddet mod statsstøtte således kan berettiges i den fortsatte tilstedeværelse af de almengyldige formål, der forfølges med en sådan støtteordning«.

70 Selv om denne begrundelse ganske vist er kortfattet, angiver den ikke desto mindre klart og utvetydigt årsagerne til, at Kommissionen vurderede, at der ikke forelå alvorlige vanskeligheder ved bedømmelsen af den omhandlede støtteordnings forenelighed med det fælles marked. Det følger nemlig heraf, at Kommissionen baserede denne konklusion på den væsentlige begrundelse, at samhandelen inden for Fællesskabet ikke syntes at være påvirket af støtten i et omfang, der strider mod den fælles interesse.

71 På baggrund af den i denne doms præmis 63-65 anførte retspraksis skal en sådan begrundelse, når der henses til karakteren af den retsakt, den optræder i, og den sammenhæng, hvori retsakten indgår, anses for tilstrækkelig med hensyn til begrundelseskravet ifølge EF-traktatens artikel 190, hvorfor spørgsmålet, om begrundelsen er gyldig, ikke er relevant for dette krav.

72 Selv om det havde været at foretrække, at Kommissionen i begrundelsen for den omtvistede beslutning udtrykkeligt havde identificeret den undtagelseskategori, som blandt de i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, opregnede berøres af den foreliggende sag, og desuden havde beskrevet den afgift, der finansierer radiofonistøtten, som den i øvrigt gjorde i den tidligere beslutning af 23. juli 2003 om en ændring af denne ordning, kan den omtvistede beslutning ikke på grundlag af EF-traktatens artikel 190 underkendes, fordi der mangler en særlig begrundelse på disse punkter.

73 Hvad navnlig angår klagepunktet om den manglende angivelse i begrundelsen for den omtvistede beslutning af den undtagelseskategori i artikel 92, stk. 3, i EF-traktaten, som den omhandlede støtteordning er omfattet af, følger det indirekte af oplysningerne om, at »modtagerne af støtten er små radiostationer med lokale lyttere«, og at »samhandelen inden for Fællesskabet ikke synes at være påvirket i et omfang i strid med den fælles interesse«, at den omhandlede undtagelseskategori er den, som er fastsat i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), dvs. den, som vedrører udviklingen af visse erhvervsgrene, i det konkrete tilfælde, hvilket Kommissionen desuden forklarede i beslutningen af 23. juli 2003, foreningsbaseret radio.

74 Endelig for så vidt angår den manglende, udtrykkelige begrundelse i den omtvistede beslutning vedrørende foreneligheden af metoden til finansiering af den pågældende ordning, dvs. reklameafgiften, med traktaten kan der under alle omstændigheder ikke gives medhold i denne påstand om tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 190, eftersom det ifølge Kommissionen ikke var fornødent at foretage en undersøgelse af dette punkt, idet afgiften ikke udgør en integrerende del af den pågældende støtteordning.

75 Spørgsmålet, om denne argumentation er velbegrundet, kan ikke være genstand for en bedømmelse i forbindelse med undersøgelsen af et klagepunkt vedrørende begrundelsespligten. Denne bedømmelse skal således foretages senere i forbindelse med besvarelsen af den del af det præjudicielle spørgsmål, som vedrører påstanden om en retlig fejl, idet det i den omtvistede beslutning ikke blev fastslået, at afgiften på reklameafgifter er uforenelig med det fælles marked.

76 Det skal på dette grundlag fastslås, at undersøgelsen af det forelagte spørgsmål for så vidt angår begrundelsespligten intet har frembragt, som kan påvirke gyldigheden af den omtvistede beslutning.

Om den fejlagtige bedømmelse af de faktiske omstændigheder, der er gjort gældende for så vidt angår udviklingen af budgetmidlerne til radiofonistøtten

77 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret, for så vidt som dette vedrører gyldigheden af den omtvistede beslutning med hensyn til den del af begrundelsen, der er baseret på, at budgetmidlerne til finansieringen af den berørte støtteordning ikke steg, oplyst fra Domstolen, om beslutningen skal anses for ugyldig, idet denne begrundelse, for så vidt som det heri anføres, at budgetmidlerne til den berørte støtte ikke steg, indeholder en faktisk fejl, eftersom disse midler rent faktisk steg.

78 Det følger af retspraksis, at Kommissionen med hensyn til anvendelsen af EF-traktatens artikel 92, stk. 3, har en vid skønsbeføjelse, hvis udøvelse indebærer komplicerede økonomiske og sociale vurderinger, som må foretages i en fællesskabssammenhæng. Herved skal domstolskontrollen med udøvelsen af dette skøn begrænses til en prøvelse af, om procedurereglerne og begrundelsesforskrifterne er overholdt, om de omstændigheder, som er lagt til grund, er materielt korrekte, og om der er begået en retlig fejl eller er foretaget et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder eller begået magtfordrejning (jf. bl.a. dom af 11.9.2008, forenede

sager C-75/05 P og C-80/05 P, Tyskland m.fl. mod Kronofrance, Sml. I, s. 6619, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).

79 Det bemærkes, at Kommissionens påstand i den foreliggende sag om, at budgetmidlerne til den berørte støtte ikke var steget, på tidspunktet for påstandens fremsættelse udgjorde en bedømmelse af de fremtidige virkninger af radiofonistøtten, navnlig for så vidt angår provenuet af reklameafgiften, der forsynede FSER, som finansierer støtten.

80 Denne påstand er imidlertid uden relevans, da det efterfølgende har vist sig, at midlerne til fonden til en vis grad er steget.

81 Lovligheden af en beslutning på området for statsstøtte skal som udgangspunkt, når der er tale om en beslutning om ikke at gøre indsigelser mod en støtteordning vedtaget ved udløbet af den indledende undersøgelsesfase i henhold til artikel 93, stk. 3, EF, såsom den omtvistede beslutning, vurderes i forhold til de oplysninger, som Kommissionen kunne råde over på det tidspunkt, da den vedtog den (jf. i denne retning Nuova Agricast-dommen, præmis 54 og 55).

82 Eftersom Kommissionen i forbindelse med den omtvistede beslutning skulle vurdere de fremtidige virkninger af en støtteordning, selv om disse virkninger ikke kunne fastslås med sikkerhed, ville beslutningen kun kunne underkendes på grund af bedømmelsen, hvorefter budgetmidlerne til den berørte støtte ikke steg, såfremt denne bedømmelse måtte findes åbenbart fejlagtig ud fra de oplysninger, som Kommissionen rådede over på tidspunktet for beslutningens vedtagelse.

83 Selv om det for så vidt angår fjernsynsreklamer er korrekt, at artikel 2 i udkastet til dekret, senere dekret nr. 97-1263, fastsatte en forhøjelse af loftet for de afgiftssatser, der kunne fastsættes, må det fastslås, at disse afgiftssatser på tidspunktet, hvor den berørte støtteordning blev anmeldt, stadig skulle vedtages i overensstemmelse med udkastets artikel 2, stk. 3.

84 Desuden er det ubestridt, at størrelsen af reklameindtægterne, der udgjorde beregningsgrundlaget for reklameafgiften, på dette tidspunkt heller ikke var kendt endnu og derfor blot var genstand for forventninger.

85 Når der foreligger sådanne variabler, der udgør et tilsvarende antal usikre elementer, som skal bedømmes af Kommissionen under hensyntagen til bl.a. de oplysninger, der fremgår af anmeldelsen af den omhandlede støtteordning, og i givet fald oplysninger indgivet af de nationale myndigheder, kan Domstolen ikke konstatere, at der foreligger et åbenbart urigtigt skøn i forbindelse med de omhandlede elementer.

86 Det skal herefter angående den fejlagtige bedømmelse af de faktiske omstændigheder, der er gjort gældende, fastslås, at undersøgelsen af det forelagte spørgsmål intet har frembragt, der kan påvirke gyldigheden af den omtvistede beslutning.

Om den angiveligt retlige fejl for så vidt angår reklameafgiftens forenelighed med traktaten

87 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret — for så vidt som det vedrører gyldigheden af den omtvistede beslutning i forbindelse med bedømmelsen af foreneligheden med traktaten af finansieringen af radiofonistøtten, der blev indført i perioden fra 1998 til 2002 — oplyst fra Domstolen, om denne beslutning skal erklæres

ugyldig, idet reklameafgiften er uforenelig med det fælles marked i det omfang, den tillige opkræves af radio- og fjernsynsreklamer, der udsendes fra udlandet til Frankrig, selv om afgiftsprovenuet finansierer en ordning om støtte, som kun tildeles lokale radiostationer, der er etableret i Frankrig.

88 Selv om Kommissionen, som nævnt i denne doms præmis 78, i forbindelse med anvendelsen af EF-traktatens artikel 92, stk. 3, råder over en vid skønsbeføjelse, er denne beføjelse dog underlagt visse begrænsninger, hvis overholdelse Fællesskabets retsinstanser skal påse.

89 Således har Domstolen fastslået, at metoden for finansiering af en støtte kan gøre hele den støtteordning, som den skal finansiere, uforenelig med det fælles marked. Følgelig kan undersøgelsen af en støtte ikke ske uafhængigt af virkningerne af metoden til støttens finansiering. Tværtimod skal Kommissionens undersøgelse af en støtteforanstaltning nødvendigvis også tage metoden for støttens finansiering i betragtning, såfremt denne udgør en integrerende del af foranstaltningen (jf. i denne retning bl.a. dommen i sagen van Calster m.fl., præmis 49, og dom af 15.7.2004, sag C-345/02, Pearle m.fl., Sml. I, s. 7139, præmis 29).

90 I et sådant tilfælde skal anmeldelsen af støtteforanstaltningen i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3, også omfatte metoden til dennes finansiering, for at Kommissionen kan foretage sin undersøgelse på grundlag af fuldstændige oplysninger. I mangel heraf kan det ikke udelukkes, at en støtteforanstaltning erklæres for forenelig med det fælles marked, skønt den ikke kunne være blevet det, såfremt Kommissionen havde haft kendskab til metoden til dens finansiering (dommen i sagen van Calster m.fl., præmis 50).

91 Kommissionen hævdede imidlertid under den mundtlige forhandling, at der skal tages udgangspunkt i princippet om, at en afgift, der finansierer en støtteforanstaltning, kun skal anmeldes af en medlemsstat, og følgelig kun undersøges af Kommissionen, såfremt der efter en første vurdering, der skal foretages af den berørte medlemsstat, foreligger et konkurrenceforhold mellem dem, der skal betale afgiften, og de berørte støttemodtagere. Foreligger der ikke et sådant konkurrenceforhold, er der ingen interesse for Fællesskabet i, at en medlemsstat anmelder og Kommissionen undersøger en afgift, der finansierer en støtteforanstaltning.

92 Denne argumentation kan ikke tiltrædes.

93 Selv om spørgsmålet, om der foreligger et konkurrenceforhold mellem de afgiftspligtige og modtagerne af den støtte, som afgiften finansierer, kan være helt relevant i forbindelse med Kommissionens realitetsprøvelse for så vidt angår foreneligheden af en støtteforanstaltning med det fælles marked, kan dette spørgsmål ikke gøres til et yderligere kriterium for fastlæggelsen af rækkevidden af pligten til at anmelde en støtte i henhold til artikel 93, stk. 3, i EF-traktaten.

94 Når der foreligger en afgift, der udgør metoden til finansiering af en støtteordning som den i hovedsagen omhandlede, har Fællesskabet med sikkerhed interesse i, at medlemsstaten anmelder denne ordning, herunder den finansieringsmetode, som udgør en integrerende del heraf, således at Kommissionen kan råde over alle de oplysninger, der er nødvendige for at bedømme foreneligheden af denne foranstaltning med det fælles marked, hvilken bedømmelse henhører under Kommissionens enekompetence, som udøves under Fællesskabets retsinstansers kontrol (jf. i denne retning dom af 18.7.2007, sag C-119/05, Lucchini, Sml. I, s. 6199, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis).

95 Denne enekompetences effektive virkning risikerer nemlig at blive svækket, hvis udøvelsen heraf afhænger af den enkelte medlemsstats forudgående og ensidige bedømmelse af, om der foreligger et konkurrenceforhold mellem dem, der betaler afgiften, og modtagerne af den støtte, som finansieres af denne afgift.

96 Dette er så meget desto mere tilfældet i en sammenhæng som den, den i hovedsagen omhandlede støtteordning og afgiften indgår i, da ordningen vedrører støtte, hvis modtagere er aktive på et marked, der ikke kan anses for klart at adskille sig fra det marked, som de afgiftspligtige befinder sig på.

97 Besvarelsen af spørgsmålet, om der foreligger et konkurrenceforhold mellem disse modtagere og de afgiftspligtige, kan i mange tilfælde være tvivlsom, hvilket fremgår af de modstridende opfattelser, der er udtrykt i forbindelse med den foreliggende præjudicielle procedure, såvel i de skriftlige indlæg som under de mundtlige forhandlinger. En sådan besvarelse kræver nemlig en detaljeret undersøgelse af særegenhederne ved de berørte markeder i forbindelse med efterprøvelsen af indholdet af støtteforanstaltningen, som kun Kommissionen kan foretage, under Fællesskabets retsinstansers kontrol.

98 Det skal afgøres, om reklameafgiften under alle omstændigheder skulle have været taget i betragtning af Kommissionen i forbindelse med undersøgelsen af den berørte støtteordning, da afgiften, henset til den i denne doms præmis 89 nævnte retspraksis, bør anses for at være en integrerende del af den radiofonistøtte, som afgiften finansierer.

99 For at en afgift kan antages at udgøre en integrerende del af en støtteforanstaltning, skal der bestå en tvungen forbindelse mellem afgiften og den berørte støtte i henhold til den relevante nationale lovgivning, således at afgiftsprovenuet nødvendigvis anvendes til at

finansiere støtten og har direkte indvirkning på dennes størrelse og dermed på bedømmelsen af denne støttes forenelighed med fællesmarkedet (jf. bl.a. dom af 15.6.2006, forenede sager C-393/04 og C-41/05, Air Liquide Industries Belgium, Sml. I, s. 5293, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).

100 I det foreliggende tilfælde følger det af artikel 3 og 6 i dekret nr. 97-1263, at nettoprovenuet af reklameafgiften forsyner FSER, fra hvilken FSER-udvalget udbetaler radiofonistøtten. Afgiften opkræves således specielt og udelukkende til finansiering af de i hovedsagerne omhandlede støtteforanstaltninger (jf. analogt dommen i sagen van Calster m.fl., præmis 55).

101 Denne tætte forbindelse mellem reklameafgiften og den støtte, afgiften finansierer, følger desuden klart både af titlen på dekret nr. 97-1263 »om indførelse af en parafiskal afgift til fordel for en fond til støtte for radiofoni« og af overskriften på de to kapitler, som dekretet indeholder, og følgelig dets opbygning, dvs. henholdsvis »Midler fra [FSER]« og »Tildeling af støtte«.

102 Reklameafgiften er desuden af en væsentligt anden art end den afgift, der finansierer den støtteforanstaltning, som har været genstand for bestemte sager, der gav anledning til domme afsagt af Domstolen, og som Kommissionen har påberåbt sig, i hvilke Domstolen har fastslået, at der ikke forelå en tvungen forbindelse mellem den berørte afgift og støtten i henhold til den relevante nationale lovgivning (dom af 13.1.2005, sag C-175/02, Pape, Sml. I, s. 127, samt dommen i sagen Distribution Casino France m.fl.).

103 I de nævnte sager var denne konklusion nemlig baseret på konstateringen af, at det pågældende afgiftsprovenu i henhold til den relevante nationale lovgivning ikke direkte påvirkede støttens omfang.

104 I det foreliggende tilfælde anvendes nettoprovenuet af reklameafgiften udelukkende og fuldstændigt til finansieringen af radiofonistøtten, og den påvirker derfor direkte omfanget heraf. Selv om det er korrekt, at støtten tildeles af FSER-udvalget, er det ubestridt, at dette organ ikke har kompetence til at anvende de disponible midler til andre formål end til udbetaling af støtte.

105 Således bestemmer artikel 7 i dekret nr. 97-1263, at støtten tildeles inden for rammerne af de disponible midler af FSER-udvalget. Det er desuden ikke bestridt, at FSER's midler, ud over dem, der hidrører fra provenuet af reklameafgiften, er marginale.

106 Selv om det er korrekt, at der er fastsat et loft for startstøtten og udstyrsstøtten, som beregnes på grundlag af egentlige undersøgelseskriterier, skal fastsættelsen af disse beløb, såfremt de befinder sig under loftet, i det væsentlige ske inden for rammerne af det påregnede provenu af reklameafgiften.

107 Dette er i øvrigt yderligere klart for så vidt angår den årlige driftsstøtte, som udgør den væsentligste type radiofonistøtte, eftersom den f.eks. alene udgør mere end 96% af den samlede støtte, der blev udbetalt i 2003, hvilket Régie Networks bemærkede under retsmødet, uden at dette blev bestridt.

108 I overensstemmelse med artikel 17 i dekret nr. 97-1263 fastsættes støttebeløbet nemlig på grundlag af en satstabel, udarbejdet af FSER-udvalget, med udgangspunkt i indtægterne fra den pågældende stations normale løbende drift inden fradrag af udgifterne til reklamevirksomhed.

109 Régie Networks gentog imidlertid under den mundtlige forhandling, uden at dette blev bestridt, at denne satstabel fastsættes på grundlag af FSER's midler fra det foregående år, de forventede indtægter fra reklameafgiften i henhold til den oprindelige finanslov og forventningerne til reklamemarkedets udvikling.

110 Selv om den mulige forhøjelse af den årlige driftsstøtte i henhold til artikel 17, stk. 2, i dekret nr. 97-1263 er begrænset til 60%, foretages den årlige fastsættelse heraf tillige — inden for dette loft — ud fra de disponible midler og følgelig i det væsentlige ud fra indtægter eller forventninger om indtægter af reklameafgiften.

111 På denne baggrund påvirker afgiftsprovenuet størrelsen af den radiofonistøtte, der udbetales. Tildelingen af denne støtte, samt i et vidt omfang størrelsen heraf, afhænger nemlig af afgiftsprovenuet.

112 Det kan herefter fastslås, at reklameafgiften udgør en integrerende del af den ordning om radiofonistøtte, som afgiften skal finansiere.

113 Følgelig skulle Kommissionen nødvendigvis tage afgiften i betragtning i forbindelse med undersøgelsen af den pågældende støtteordning, i det foreliggende tilfælde efter anmeldelsen af ordningen som led i den indledende undersøgelsesfase i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3.

114 Det står dog fast, at selv om finansieringsmetoden blev anmeldt til Kommissionen, eftersom den udgjorde kapitel I i udkastet til dekretet, der senere blev dekret nr. 97-1263, undersøgte Kommissionen den ikke i forbindelse med den procedure, ved udløbet af hvilken den omtvistede beslutning blev vedtaget. Kommissionen har nemlig for Domstolen gjort gældende, at en sådan undersøgelse ikke skulle foretages, eftersom reklameafgiften ikke udgjorde en integrerende del af ordningen om radiofonistøtte.

115 Det bemærkes endvidere, at Kommissionen ved en skrivelse af 8. maj 2003 gjorde indsigelser mod en metode til finansiering af en ændret ordning om radiofonistøtte, der i det væsentlige var identisk med den i hovedsagen omhandlede reklameafgift, idet den vurderede, at denne metode var i strid med det almindelige princip, som Kommissionen

regelmæssigt har gentaget, og som Domstolen stadfæstede i dom af 25. juni 1970, Frankrig mod Kommissionen (sag 47/69, Sml. 1970, s. 73, org.ref.: Rec. s. 487), hvorefter indførte varer eller tjenesteydelser skal fritages fra enhver skattelignende afgift til brug for finansiering af en støtteordning, hvis eneste modtagere er nationale virksomheder. Det var først efter ændringen af det berørte forslag til støtte, som indebar, at den til støtten forbundne afgift fremover kun ville blive opkrævet af reklamemeddelelser udsendt fra det franske område, at Kommissionen ved skrivelse af 28. juli 2003 besluttede ikke at rejse indsigelser mod denne støtteordning.

116 I det omfang Kommissionen, med henblik på bedømmelsen af, om den omhandlede støtteordning er forenelig med traktatens bestemmelser om statsstøtte, ikke tog metoden til finansiering af støtten i betragtning, selv om denne metode udgjorde en integrerende del af ordningen, er bedømmelsen af ordningens forenelighed med det fælles marked nødvendigvis fejlagtig.

117 Heraf følger, at den omtvistede beslutning af denne årsag skal kendes ugyldig.

118 I tilfælde af, at den omtvistede beslutning kendes ugyldig, har den franske regering fremsat krav for Domstolen om, at virkningerne af dommen begrænses tidsmæssigt, således at kun virksomheder, som har anlagt sag eller har indbragt en tilsvarende klage inden dommens afsigelse vedrørende opkrævningen af reklameafgiften, kan undtages fra denne begrænsning.

119 Kommissionen har med henvisning til samme omstændigheder for Domstolen fremsat krav om opretholdelse af virkningerne af den beslutning, der kendes ugyldig, således at hverken opkrævningen af afgiften eller tildelingen af støtten anfægtes.

120 Til støtte herfor påpeges det navnlig, at støtteordningen blev anmeldt og godkendt af Kommissionen i lighed med de tidligere ordninger, og den blev anvendt i en forlænget periode. Den franske regering er navnlig af den opfattelse, at en pligt til at tilbagesøge de berørte beløb fra FSER og de lokale radiostationer for perioden fra 1998 til 2002 kan risikere at skade deres økonomi og bringe selve deres eksistens i fare samt udgøre en trussel mod mediernes mangfoldighed.

121 I den forbindelse skal det først bemærkes, at når tvingende retssikkerhedsmæssige hensyn begrunder det, har Domstolen i medfør af artikel 231, stk. 2, EF, der finder analog anvendelse også i forbindelse med en præjudiciel forelæggelse i medfør af artikel 234 EF vedrørende gyldigheden af retsakter fra Fællesskabets institutioner, et skøn med hensyn til i hver enkelt, konkrete sag at afgøre, hvilke af den berørte retsakts virkninger der skal betragtes som bestående (jf. i denne retning bl.a. dom af 8.11.2001, sag C-228/99, Silos, Sml. I, s. 8401, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis).

122 I overensstemmelse med denne retspraksis har Domstolen gjort brug af muligheden for en tidsmæssig begrænsning af virkningerne af konstateringen af en fællesskabsretlig bestemmelses ugyldighed, når tvingende retssikkerhedsmæssige hensyn vedrørende samtlige de interesser af såvel offentlig som privat karakter, der gør sig gældende i de

pågældende sager, er til hinder for at anfægte modtagelsen eller betalingen af pengebeløb, der er gennemført i henhold til denne bestemmelse under perioder forud for afsigelsen af dommen (jf. bl.a. Silos-dommen, præmis 36).

123 I det foreliggende tilfælde må det fastslås, dels at den omhandlede støtteordning blev anvendt i en periode på fem år, og at den støtte, der blev udbetalt i henhold hertil, er af stort omfang og vedrører en væsentlig del af de erhvervsdrivende, og dels at de tvingende retssikkerhedsmæssige hensyn, som både den franske regering og Kommissionen har påberåbt sig — navnlig den omstændighed, at nævnte ordning blev anmeldt til Kommissionen, og at den beslutning, hvorved ordningen blev godkendt, ikke er blevet anfægtet for Fællesskabets retsinstanser — kan udgøre en berettigelse af, at virkninger af den fastslåede ugyldighed af den omtvistede beslutning begrænses tidsmæssigt.

124 Dernæst bemærkes, at når Domstolen inden for rammerne af en procedure i henhold til artikel 234 EF konstaterer, at en retsakt, der er vedtaget af en fællesskabsmyndighed, er ugyldig, er det en retsfølge af denne afgørelse, at det påhviler de kompetente fællesskabsinstitutioner at træffe de til afhjælpning af den konstaterede ulovlighed nødvendige foranstaltninger, idet den i artikel 233 EF fastsatte forpligtelse, der gælder i tilfælde af en dom om annullation, anvendes analogt i lignende tilfælde (jf. bl.a. dom af 9.9.2008, forenede sager C-120/06 P og C-121/06 P, FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 6513, præmis 123 og den deri nævnte retspraksis).

125 Endelig, som det blev påpeget i denne doms præmis 94, har Kommissionen i henhold til traktaten enekompetence til at bedømme statsstøttens forenelighed med det fælles marked, hvilken kompetence udøves under Fællesskabets retsinstansers kontrol.

126 Følgelig bør retsvirkningerne af den fastslåede ugyldighed af den omtvistede beslutning suspenderes, indtil Kommissionen vedtager en ny beslutning, med henblik på at afhjælpe den i denne dom konstaterede ulovlighed. Disse virkninger suspenderes i en periode på højest to måneder fra datoen for afsigelsen af denne dom i tilfælde af, at Kommissionen beslutter at vedtage denne nye beslutning med hjemmel i artikel 88, stk. 3, EF, og inden for en yderligere rimelig frist, hvis Kommissionen beslutter at indlede den i artikel 88, stk. 2, EF omhandlede procedure.

127 Henset til de ovenstående bemærkninger skal Domstolen dog efterkomme den franske regerings begæring om, at kun virksomheder, som har anlagt sag eller har indbragt en tilsvarende klage vedrørende opkrævningen af reklameafgiften i henhold til dekret nr. 97-1263 inden denne doms afsigelse, kan undtages fra den tidsmæssige begrænsning af denne doms virkninger.

128 På baggrund af det ovenstående skal det stillede spørgsmål besvares med, at den omtvistede beslutning er ugyldig. Imidlertid skal retsvirkningerne af erklæringen om ugyldighed af den omtvistede beslutning suspenderes, indtil Kommissionen vedtager en ny beslutning i henhold til artikel 88 EF. Disse virkninger suspenderes i en periode på højest to måneder fra datoen for afsigelsen af denne dom i tilfælde af, at Kommissionen beslutter at vedtage denne nye beslutning med hjemmel i artikel 88, stk. 3, EF, og inden

for en yderligere rimelig frist, hvis Kommissionen beslutter at indlede den i artikel 88, stk. 2, EF omhandlede procedure. Kun virksomheder, som inden denne doms afsigelse har anlagt sag eller har indbragt en tilsvarende klage vedrørende opkrævningen af reklameafgiften, der blev indført ved artikel 1, i dekret nr. 97-1263, undtages fra den tidsmæssige begrænsning af denne doms virkninger.

Sagens omkostninger

129 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers beslutning af 10. november 1997 om ikke at rejse indsigelse mod ændringen af en støtteordning til fordel for lokale radiostationer (statsstøttesag N 679/97 — Frankrig) er ugyldig.

2) Retsvirkningerne af den fastslåede ugyldighed af Kommissionens beslutning af 10. november 1997 suspenderes, indtil denne vedtager en ny beslutning i henhold til artikel 88 EF. Disse virkninger suspenderes i en periode på højst to måneder fra datoen for afsigelsen af denne dom i tilfælde af, at Kommissionen beslutter at vedtage denne nye beslutning med hjemmel i artikel 88, stk. 3, EF, og inden for en yderligere rimelig frist, hvis Kommissionen beslutter at indlede den i artikel 88, stk. 2, EF omhandlede procedure. Kun virksomheder, som inden denne doms afsigelse har anlagt sag eller har indbragt en tilsvarende klage vedrørende opkrævningen af den skattelignende afgift af reklame udsendt via radio og tv, der blev indført ved artikel 1 i dekret nr. 97-1263 af 29. december 1997 om indførelse af en skattelignende afgift til fordel for en fond til støtte for radiofoni, undtages fra den tidsmæssige begrænsning af denne doms virkninger.

Underskrifter